

Sygn. akt: I C 940/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Zbigniew Krupa
Protokolant:	prot. sąd. Renata Borkowska

po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 2015 r. w Nowym Sączu na rozprawie

sprawy z powództwa **A. S.**

przeciwko (...) S.A. w Ł.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki A. S. kwotę 76.000 zł (siedemdziesiąt sześć tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie żądanie zasądzenia zadośćuczynienia oddala.

II. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki A. S. rentę w kwocie 500,00 zł (pięćset złotych) miesięcznie płatną do rąk powódki do 10- tego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności - począwszy od miesiąca listopada 2013r., oddalając żądanie zasądzenia renty za wcześniejszy okres.

III. Ustala odpowiedzialność pozwanego wobec powódki za skutki na zdrowiu mogące wystąpić w przyszłości wskutek urazów doznanych w wypadku z dnia 12 września 2012 r.

IV. Nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Nowym Sączu) kwotę 4100,00 zł (cztery tysiące sto złotych) tytułem opłat sądowych od uwzględnionego roszczenia oraz kwotę 463,36 zł (czteryście sześćdziesiąt trzy złote 36/100) tytułem wydatków – od których powódka była zwolniona - a tymczasowo poniesione zostały przez Skarb Państwa.

V. Zasądza od pozwanego (...) S.A. w Ł. na rzecz powódki A. S. kwotę 3617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

VI. W pozostałym zakresie koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.

UZASADNIENIE

do wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 21 kwietnia 2015 roku

do sygn. akt I C 940/13

o zadośćuczynienie, rentę, ustalenie odpowiedzialności na przyszłość

Powódka A. S. wystąpiła z powództwem skierowanym przeciwko (...) SA w Ł. wysuwając roszczenie:

- zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 126.000,00zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 11 lutego 2013r. do dnia zapłaty,
- przyznania renty w kwotach po 500,00zł miesięcznie, płatnej z góry do rąk powódki do 10-tego dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi na wypadek zwłoki, począwszy od miesiąca sierpnia 2013r.,
- ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki mogące wystąpić na zdrowiu powódki wskutek urazów doznanych w wypadku z dnia 12 września 2012r.,
- zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w taryfowej wysokości wraz z kwotą 17,00zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Roszczenie powódki zostało wywiedzione ze zdarzenia z dnia 12 września 2012r., kiedy jako pasażer samochodu odniosła obrażenia w wyniku wypadku drogowego spowodowanego przez kierującego samochodem posiadającym wykupione ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń. W wyniku wypadku powódka doznała złamania obu kości udowych. Z powodu pojawiających się komplikacji ze zrostem powódka nadal nie odzyskała sprawności, porusza się na wózku inwalidzkim, lewej nogi nie może zgiąć. Małe jest prawdopodobieństwo poprawy jej stanu w przyszłości. Ponieważ przed wypadkiem była kobietą w pełni sprawną i samodzielną, obecny stan unieruchomienia oraz konieczności opieki ze strony osób drugih jest dla niej tym bardziej dotkliwy i powoduje głębokie uczucie dyskomfortu. Konieczność leczenia i rehabilitacji wpływa na wzrost potrzeb, stąd żądanie renty. Na leczenie i rehabilitację powódka wydaje około 500,00zł, wymaga nadto opieki osoby drugiej w bieżących sprawach bytowych w domu, a sam koszt wynajęcia opiekunki oscyluje wokół kwoty 500,00zł miesięcznie, policzając 5 godzin przez 5 dni w tygodniu. Ubezpieczyciel po zgłoszeniu szkody wypłacił powódce odszkodowanie oraz zadośćuczynienie w kwocie 24.000,00zł, które w ocenie powódki nie jest wystarczające wobec uszczerbku na zdrowiu jakiego doznała. Odsetki od zgłoszonych roszczeń powódka naliczyła od dnia wydania przez pozwanego decyzji przyznającej zadośćuczynienie w kwocie powyżej powołanej. (k.1, 52)

Strona pozwana (...) Spółka Akcyjna w Ł. ustosunkowując się do żądania wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania. Pozwana przyznała, że przyjęła odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 12 września 2012r., w którym powódka odniosła obrażenia. Zauważyła jednak, że szkoda powódki została w pełni zlikwidowana wypłaconą kwotą zadośćuczynienia oraz odszkodowania. Wysunięta kwota 126.000,00zł zadośćuczynienia jest zawyżona i nieadekwatna do obrażeń przez powódkę doznanych. Powódka nie wykazała, np. poprzez przedłożenie rachunków, faktur, by ponosiła koszty leczenia i rehabilitacji lub koszty opieki. Wskutek tego żądanie renty także jako niewykazane winno zostać oddalone. Obecny stan zdrowia powódki nie wynika tylko z wypadku, lecz ma związek z wiekiem i ogólnym jej stanem zdrowia. (k.41, 77)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka A. S. ur. (...) w 2012r. miała 73 lata. Zamieszkiwała z mężem w domu w Z. darowanym synowi, który dzieliła z jego rodziną oraz rodziną córki. Pomimo wieku była kobietą w pełni sprawną oraz samodzielną. Nie chorowała, nie leczyła się w związku z przewlekłymi dolegliwościami.

(dowód: zeznania świadka B. S. (1) od 00:10:26 k.77/2, zeznania powódki k.112-113)

W dniu 12 września 2012r. powódka poróżowała jako pasażer z synem B. S. (2) samochodem marki F. (...) nr rej. (...) 557. W G. na ul. (...) kierująca samochodem marki F. (...) nr rej. (...) B. H. nieumyślnie naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie zachowała szczególnej ostrożności przy wjeździe na drogę główną, wymusiła pierwszeństwo przejazdu kierującemu F. (...) B. S. (2), przez co doprowadziła do zderzenia pojazdów. W wyniku zderzenia samochodów pasażerka samochodu F. (...) – powódka A. S. doznała obrażeń ciała w postaci złamania

kości udowej lewej w okolicy nadkłykciowej, złamania kości udowej prawej w okolicy nadkłykciowej powyżej stawu kolanowego z przemieszczeniem odłamów.

(dowód: notatka urzędowa – k.8, wyrok z dnia 22.01.2013r. sygn. akt II K 941/12 SR w (...) – k.9)

Z miejsca wypadku powódka została przetransportowana do Szpitala w G. na Oddział (...) z rozpoznaniem złamania nadkłykciowego obu kości udowych, choroby zwyrodnieniowej oby stawów kolanowych, żyłaków kończyn dolnych. W dniu 13 września 2012r. przeprowadzono operacyjny zabieg zespolenia obu złamań nadkłykciowych kości udowych płytą D. z zastosowaniem allogennych mrożonych przeszczepów kostnych. Powódka zabieg przeszła dobrze, przebieg pooperacyjny był bez powikłań. Po dwóch tygodniach została wypisana do domu z zaleceniami, w tym fotelowo-łóżkowym trybem życia. Od października 2012r. pozostawała w leczeniu (...) w G..

Od 01 lutego do 15 marca 2013r. przebywała na Oddziale (...) Ogólnoustrojowej Szpitala w G., gdzie została przyjęta celem leczenia usprawniającego, pionizacji i nauki chodu w odciążeniu oraz stymulacji zrostu kostnego. Odczuwała przewlekłe dolegliwości bólowe kręgosłupa lędźwiowego oraz stawów kolanowych na podłożu zaawansowanych zmian zwyrodnieniowych. Leczeniem usprawniającym uzyskano możliwość lokomocji w wysokim balkoniku z niepełnym obciążeniem kończyn dolnych, zmniejszenie dolegliwości bólowych, poprawę sprawności w czynnościach codziennych oraz ogólnej sprawności ruchowej. Na oddziale rehabilitacyjnym korzystała z pomocy psychologa. Została wypisana z zaleceniem dalszego leczenia pod opieką POZ i (...).

Ponieważ podczas kontroli stwierdzono brak zrostu podczas kolejnej hospitalizacji w dniach 28-29 maj 2013r. wprowadzono czynniki wzrostu pochodzenia atogenicznego (podanie autogenego preparatu (...) do szczelin złamań obu kości udowych). Po zabiegu powódka została wypisana z dalszym zaleceniem poruszania o balkoniku i na wózku.

(dowód: karty informacyjne leczenia Szpitala w G. – k.10-11,16, 53, zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia z dnia 11.10.2012r. ZOZ w Z. – k.12, historia zdrowia i choroby z (...) w G. – k.13, skierowanie do szpitala z dnia 11.01.2013r. – k.18, zaświadczenie lekarskie z dnia 11.04.2013r. – k.19, zeznania świadka B. S. (1) od 00:10:26 k.77/2, zeznania powódki k. k.112-113)

Przebywając w domu nocą w dniu 07/08 sierpnia 2013r. powódka odczuwała ostry ból w lewej nodze. Po przewiezieniu do szpitala okazało się, że zespolenie D. lewej kości zostało złamane. W dniu 09 sierpnia wykonano operację zespolenia poprzez włożenie gwoźdźcia śródszpikowego (...), śrub blokujących oraz podano przeszczepy alogenne. Zastosowane zespolenie spowodowało unieruchomienie lewej kończyny, brak możliwości zginania. W dniu 21 sierpnia 2013r. powódka została wypisana ze szpitala z zaleceniem chodzenia o balkoniku. W listopadzie doszło do destrukcji płytki stabilizującej w prawej nodze. Powódka po raz kolejny była hospitalizowana w dniach 27 listopad – 07 grudzień 2013r. W dniu 29 listopada została poddana operacji restabilizacji płyty D. z zastosowaniem po raz kolejny przeszczepów allogennych z powodu braku zrostu.

(dowód: karta informacyjna leczenia Szpitala w G. – k.54, 69, płyty CD z badaniem rtg powódki – k.66-67, zeznania świadka B. S. (1) od 00:10:26 k.77/2, zeznania powódki k. 112-113)

Od dnia wypadku powódka została zaliczona do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności z powodu upośledzenia narządu ruchu, z zastrzeżeniem, że wymaga pomocy ortopedycznych, w tym łóżka ortopedycznego, wózka i dalszego leczenia specjalistycznego oraz stałej opieki.

(dowód: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 07.12.2012r. – k.17)

Doznane przez powódkę w wyniku wypadku obrażenia stały się przyczyną powstania trwałego uszczerbku na zdrowiu związanego z utratą ruchomości stawu kolanowego lewego na skutek wykonanej artrodezy oraz znacznego ograniczenia ruchomości stawu kolanowego prawego ze zgięciem do 65 stopni oraz brakiem pełnego zrostu w zakresie prawej kości udowej. Trwały uszczerbek wynosi łącznie 70%. Proces leczenia i rehabilitacji nie został jeszcze zakończony i wiąże się z brakiem pełnego zrostu w zakresie prawej kończyny udowej.

Opóźnienie zrostu kończyny prawej i usztywnienie lewego stawu kolanowego skutkują znacznym ograniczeniem możliwości poruszania się powódki oraz koniecznością stosowania znacznych ilości środków przeciwbólowych i preparatów wspomagających zrost kostny. Konieczność używania wózka w znacznym stopniu utrudnia lub wręcz uniemożliwia wykonanie codziennych czynności oraz załatwianie potrzeb fizjologicznych. Dolegliwości bólowe w okresie bezpośrednio po urazie oraz w ciągu kilku miesięcy po urazie były znaczne i wymagały stosowania leków przeciwbólowych. Przebyte zabiegi operacyjne związane z powikłaniami także były i są powodem odczuwanych przez powódkę cierpień fizycznych oraz psychicznych związanych z koniecznością przystosowania do nowej sytuacji i inwalidztwa. Rokowania co do pełnego wyleczenia są złe z uwagi na wiek powódki oraz stan tkanki kostnej związany z licznymi zabiegami operacyjnymi. Systematycznie prowadzona rehabilitacja ogólnoustrojowa może doprowadzić do lepszej sprawności powódki. Leczenie wymaga stosowania leków przeciwbólowych oraz przeciwzapalnych. Problemy z poruszaniem ograniczają w znaczny sposób możliwość korzystania z ambulatoryjnej rehabilitacji i wymagają pobytów w oddziałach rehabilitacyjnych.

(dowód: opinia sądowo-lekarska lek. J. Ś. – k.137-140)

Zaburzenia chodu u powódki będące wynikiem doznanych w wypadku urazów w znacznym stopniu ograniczają możliwość wykonywania czynności codziennych związanych z poruszaniem się, uniemożliwiają samodzielną pionizację i mają charakter utrwalony.

Powódka nie wymaga leczenia neurologicznego, lecz systematycznej rehabilitacji w celu podjęcia prób uzyskania poprawy i utrzymania obecnej sprawności, co zapobiegnie powstawaniu dalszych przykurczów i zaników mięśni oraz pogłębiania się niesprawności ruchowej. Brak możliwości samodzielnego poruszania się uzasadnia konieczność stałej lub długotrwałej opieki osoby drugiej od wypadku na stałe.

(dowód: opinia biegłej lek.med. R. C. – k.162-163)

Obecnie powódka porusza się tylko na wózku. Nie jest w stanie sama wstać lub przenieść się na wózek. Korzystała przez okres około 6-8 miesięcy po wypadku z łóżka ortopedycznego, które syn pożyczył płacąc około 120,00zł miesięcznie. Ponieważ do domu, w którym zamieszkuje powódka prowadzi wejście po kilkunastu stopniach, syn powódki B. S. (2) zrobił podjazd dla matki przez balon demontując jedną z barierek i montując zjazd z balkonu wykonany z desek. Wykonał też poniesienie łóżka i sedesu, przerobił łazienkę dostosowując ją do osoby na wózku inwalidzkim. Powódka wymaga pomocy we wszystkich sprawach. Usiądzie sama na łóżku, lecz już z niego nie wstanie, czynności higieniczne pomaga jej robić córka. Myje się w misce lub pochyla się nad wanną. Powódce trudno było przełamać barierę psychiczną, odczuwa wstyd. Opiekują się nią córka, syn oraz mąż. Mąż także dysponuje orzeczeniem o niepełnosprawności. W przyszłości konieczna będzie pomoc opiekunki. By dowozić powódkę na wizyty syn powódki pożyczył samochód ze szkoły przystosowany do transportu osób niepełnosprawnych na wózku, pokrywał koszty paliwa. Syn powódki kilkakrotnie udawał się na prywatne konsultacje lekarskie w sprawę stanu zdrowia matki: 2 razy w K. po 230,00zł oraz 2 razy w G. po 100,00zł.

Powódka przyjmuje K. przeciwbólowy w tabletkach. Opakowanie liczy 30 tabletek i starcza na około miesiąc. Nadal pobiera emeryturę w wysokości około 1.000,00zł. Mąż powódki pobiera to świadczenie w wysokości przekraczającej 1.000,00zł. Powódka stale jest pod kontrolą. W lutym 2014r. wykonała kolejne badanie rtg diagnozujące stan zrostu kości.

(dowód: zeznania świadka B. S. (1) od 00:10:26 k.77/2, faktury za leki i sprzęt ortopedyczny – k.83-101, zeznania powódki k.112-113, płyta CD z badaniem rtg – k.114, dokumentacja zdjęciowa – k.130-133)

Za spowodowanie wypadku drogowego oraz obrażeń powódki skutkujących ciężką długotrwałą chorobą w rozumieniu art.156§1 pkt 2 k.k. kierująca pojazdem F. (...) B. H. została uznana za winną przestępstwa z art.177§2 k.k. i skazana prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 22 stycznia 2013r. do sygn. akt II K 941/12 na karę 10

miesiący pozbawienia wolności z zawieszeniem jej wykonania na 2-letni okres próby oraz na podstawie art.46§1 k.k. zobowiązana do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz powódki kwoty 2.000,00zł.

(dowód: wyrok SR w G. z dnia 22.01.2013r. sygn. II K 941/12 – k.9)

W piśmie z dnia 21 stycznia 2013r. powódka zgłosiła szkodę stronie pozwanej domagając się zadośćuczynienia w kwocie 150.000,00zł oraz odszkodowania w kwocie 726,50zł. Na podstawie decyzji z dnia 11 lutego 2013r. strona pozwana wypłaciła powódce kwotę 24.000,00zł zadośćuczynienia oraz 726,50zł zwrotu kosztów leczenia. Po złożeniu odwołania z dnia 02 kwietnia 2013r. pozwany na podstawie decyzji z dnia 19 kwietnia 2013r. wypłacił jeszcze dodatkową kwotę odszkodowania 510,08zł, nie uwzględnił wyższego zadośćuczynienia.

(dowód: pismo z dnia 21.01.2013r. – k.20-21, zgłoszenie szkody z dnia 21.01.2013r. – k.22-25, odwołanie z dnia 02.04.2013r. – k.27-28, decyzja wypłaty odszkodowania z dnia 11.02, 19.04.2013r. – k.26, 29)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych do akt dokumentów, których wiarygodność i autentyczność nie zostały przez strony podważone, nie wzbudziły także podejrzeń Sądu, opinii biegłych, zeznań świadka oraz dowodu z zeznań stron ograniczonego do zeznań powódki.

Opinia sądowo-lekarska biegłego z zakresu chirurgii urazowo-ortopedycznej lek. J. Ś. (2) (k.137) jest jasna i kompletna. Biegły bazując na lekturze dokumentacji leczenia powódki oraz wywiadu od niej odebranego wysnuł wnioski, które nie zostały zakwestionowane, a zostały rzeczowo, logicznie i przekonująco uzasadnione.

Opinia sądowo-lekarska specjalisty neurologa lek.med. R. C. (2) (k.162-163) potwierdziła wnioski opinii biegłego chirurga w zakresie skutków urazu i wpływu na obecny sposób funkcjonowania, konieczność leczenia i rehabilitacji. Opinia jest fachowa i kompletna, strony nie zakwestionowały jej tez.

Świadek B. S. (2) (od 00:10:23 k.77/2), syn powódki, złożył zeznania rzeczowe i ocenie Sądu obiektywne. Opisał proces leczenia matki, dyskomfort oraz dolegliwości bólowe jakie był w stanie zaobserwować, a także wskazał na zmianę stylu jej funkcjonowania w stosunku do okresu sprzed wypadku. Jego zeznania korespondują z informacjami wynikającymi z przedłożonej dokumentacji lekarskiej dotyczącej leczenia powódki, jak również dokumentacji zdjęciowej ukazującej przystosowanie domu do potrzeb powódki po wypadku.

Powódka A. S. (k.112) szczegółowo i bez konfabulacji opisała przebieg leczenia, nie przesadzała, kiedy mówiła o doznawanych dolegliwościach bólowych oraz odczuwanym dyskomforcie i ograniczeniach związanych z urazem kończyn dolnych. Rzeczowo wskazała na zażywane leki oraz ich ilość, szczerze przyznała, że nie posiada orientacji o kosztach leczenia. Wobec rzeczowości jej zeznań oraz braku podstaw do ich podważenia, Sąd dał im wiarę.

Sąd pominął dołączone do akt wydruki dotyczące usług opiekuńczych (k.55-61). Wydruki dotyczą podmiotów prywatnych, które naliczają jeszcze koszty prowadzenia działalności, kształtują się wolnorynkowo. Sąd powinien działać w sposób przewidywalny i o ile sięgałby po obowiązujące stawki, to kierowałby się tymi obowiązującymi w (...).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony (art.822§1 k.c.). Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia (art.822 §2 k.c.). O ile strony nie umówiły się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody (art. 824¹§1 k.c.).

Na mocy art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013 poz.392) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym (art. 36 ust. 1).

Odpowiedzialność ubezpieczyciela jest uzależniona od zakresu odpowiedzialności sprawcy zdarzenia. Z mocy art.436 w zw. z art.435 §1 k.c. sprawca zdarzenia odpowiada za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu, chyba że szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. W razie zderzenia się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych (art.436§2 k.c.). Natomiast odpowiedzialność samoistnego posiadacza samochodu, który zderzył się z samochodem, którym jechała osoba przewożona z grzeczności, opiera się na zasadzie ryzyka (wyrok SN z dnia 18 października 1975r. I CR 608/75 OSP 1977/3/53).

Odpowiedzialność strony pozwanej jako ubezpieczyciela sprawcy wypadku, który zderzył się z powódką, co do zasady nie została zakwestionowana. B. H. została skazana prawomocnym wyrokiem karnym za spowodowanie wypadku komunikacyjnego. Sąd jest związany ustaleniami prawomocnego wyroku skazującego (art.11 k.p.c.).

Powódka zgłosiła żądanie zadośćuczynienia, renty oraz ustalenia odpowiedzialności na przyszłość.

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art.445§1 k.c.).

Zadośćuczynienie ma na celu kompensatę nie tylko cierpień fizycznych, ale również niekorzystnych następstw zdarzenia w sferze psychiki poszkodowanego. Ma ono na celu przyniesienie poszkodowanemu równowagi emocjonalnej naruszonej przez doznane cierpienia psychiczne. Zasadniczym kryterium ustalenia wysokości zadośćuczynienia jest rozmiar cierpienia i rozmiar niekorzystnych zmian w życiu poszkodowanego będących następstwem deliktu zawinionego przez sprawcę szkody. Suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia ma być - zgodnie z art. 445 § 1 k.c. – odpowiednia (wyrok SN z dnia 08 czerwca 2011 r., I PK 275/10, LEX nr 1164114, wyrok SN z dnia 08 sierpnia 2012r. I CSK 2/12, LEX nr 1228578, wyrok SN z dnia 12 lipca 2012 r., I CSK 74/12, LEX nr 1226824).

Sąd przy określaniu wysokości zadośćuczynienia ma obowiązek w każdym przypadku dokonywać oceny konkretnego stanu faktycznego i brać pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy. Okoliczności te to przede wszystkim rozmiar doznanych cierpień fizycznych, a więc ból, długotrwałość leczenia i inne dolegliwości, a także cierpienia psychiczne, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi. Nie bez znaczenia przy dokonywaniu tej oceny jest także wiek poszkodowanego i skutki uszkodzenia ciała w zakresie ogólnej zdolności do normalnego funkcjonowania. Jednocześnie niedopuszczalne jest stosowanie jakichkolwiek mechanizmów przy wyliczaniu wysokości zadośćuczynienia (vide wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 marca 2012r. sygn. I ACa 228/12, wyrok SN z dnia 9 listopada 2007r., V CSK 245/07).

Powódka otrzymała od strony pozwanej zadośćuczynienie w kwocie 24.000,00zł. Domagała się jeszcze zasądzenia z tego tytułu kwoty 126.000,00zł.

Powództwo w tym zakresie zasługuje na uwzględnienie w części

W związku z obrażeniami doznanymi w wypadku powódka odczuwała dolegliwości bólowe dolnych kończyn oraz kręgosłupa, szczególnie w okresie bezpośrednio po zdarzeniu oraz przez kilka kolejnych miesięcy. Dolegliwości bólowe towarzyszą jej cały czas, pomimo upływu prawie 3 lat od zdarzenia, co jest wynikiem pojawiających się komplikacji oraz konieczności poddawania się kolejnym zabiegom, trwałemu leczeniu i rehabilitacji. Pomimo iż bezpośrednio

po wypadku pobyt w szpitalu był stosunkowo krótki, bo trwał około 2 tygodni, to powódka odczuwała dotkliwe dolegliwości, ponieważ nogi były umieszczone na wyciągu. Stan nie uległ poprawie po wypisaniu do domu. Już w lutym/marcu ponownie musiała być hospitalizowana celem rehabilitacji. Z powodu braku zrostu w maju przeszła kolejny zabieg wszczepienia preparatów stymulujących zrost kości. W sierpniu w wyniku destrukcji zespolenia w lewej nodze znów była pod opieką szpitalną. Od tego czasu nie ma możliwości zginania lewej nogi i stan ten najprawdopodobniej nie ulegnie zmianie z uwagi na zastosowane zespolenie. W listopadzie taki epizod przeżywała po raz kolejny z powodu złamania płytki w prawej nodze. Intensywne leczenie powódki wynikające z zespolenia złamania, rehabilitacji trwało zatem ponad rok. Pomimo tego powódka nie odzyskała sprawności, nawet w części.

Wskutek odniesionych urazów stała się osobą poruszającą się na wózku, wymagającą pomocy osoby drugiej niemal w każdej dziedzinie życia. Przed wypadkiem pomimo wieku 73 lat była sprawna i samodzielna, nie chorowała. Po wypadku została całkowicie unieruchomiona. Nie jest w stanie samodzielnie przygotować posiłków, wykonać toalety. Diametralna zmiana w stylu codziennego funkcjonowania, konieczność powierzenia się opiece osoby drugiej, wywołały u powódki cierpienia nie tylko fizyczne, lecz także wpłynęły na jej stan psychiczny. Powódka musiała przełamać barierę psychiczną, by pozwolić na pomaganie w czynnościach intymnych higieny, myciu, przebieraniu. Nie może jak przed wypadkiem cieszyć się codziennymi czynnościami, lecz zdana jest na leczenie, rehabilitację i uzależnienie od tego czy ktoś pomoże jej przemieścić się na wózku. Nie tylko musi poruszać się za pomocą wózka, ale i nie może zginać nóg, co potęguje uczucie dyskomfortu, generuje dolegliwości bólowe kręgosłupa. Uraz choćby z uwagi na wiek wpływa na przyspieszenie procesu starzenia i powoduje szybsze wyczerpanie organizmu.

Nie można oczywiście pominąć tej okoliczności, że gdyby uraz jakiego doznała powódka dotknął osoby młodszej, to wówczas proces leczenia nie byłby zaburzony takimi powikłaniami, związanymi głównie z niezrastaniem kości. Nie oznacza to jednak, że z powodu wieku powódka w mniejszym stopniu odczuwa dolegliwości bólowe. Zdaniem Sądu jest odwrotnie. Utrata mobilności przez osobę starszą, do tej pory w pełni samodzielną jest w niemniejszym stopniu dotkliwa niż dla osoby młodej, ponieważ osoba w podeszłym wieku ma nikle szanse na zmianę stylu funkcjonowania i przystosowanie się do inwalidztwa.

Trwały uszczerbek na zdrowiu powódki został oszacowany na około 70%. Żadna ze stron tego nie kwestionowała.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, Sąd ocenił, że adekwatną do rozmiaru cierpienia i krzywdy doznanej przez powódkę byłaby kwota 100.000,00zł zadośćuczynienia. Sąd nie kwestionuje rozmiaru odczuwanych przez powódkę dolegliwości, niemniej jednak zauważyć należy, że kwota 150.000,00zł byłaby zbyt wysoka. Powódka co prawda została upośledzona pod względem samodzielnej mobilności, lecz intelektualnie i manualnie jest sprawna. Świadomie może uczestniczyć w życiu rodzinnym, decydować o sobie oraz uczestniczyć w procesie leczenia i rehabilitacji.

Ponieważ strona pozwana wypłaciła już na rzecz powódki kwotę 24.000,00zł zadośćuczynienia, Sąd przy zastosowaniu art. 445§1 k.c. zasądził na jej rzecz kwotę uzupełniającą do 100.000,00zł, tj. 76.000,00zł, a w pozostałym zakresie żądanie oddalił.

Powódka zgłosiła żądanie odsetkowe od dnia 11 lutego 2013r. jako dnia wydania decyzji o przyznaniu zadośćuczynienia w postępowaniu likwidacyjnym przez stronę pozwaną.

Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817§ 1 k.c.). Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (art.817§2 k.c.). Natomiast na podstawie art.14 ust.1 i 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w tym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie

tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Ponieważ po zawiadomieniu o wypadku, w dniu 11 lutego 2013r. ubezpieczyciel uważał, iż dysponuje wystarczającym materiałem, by dokonać oszacowania szkody, a w toku postępowania wykazane zostało, iż zakres zadośćuczynienia winien być wyższy, Sąd postanowił zasądzić odsetki od tego dnia, czyli 11 lutego 2013r.

Jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej, albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty (art.444§2 k.c.).

Renta należy się poszkodowanemu m.in. z tytułu zwiększonych potrzeb, polegających na zapewnieniu opieki, pokryciu kosztów przejazdu, stałych kosztów leczenia, lepszego odżywiania itp. Należy się ona bez względu na to, czy rzeczywiście poszkodowany ponosi wydatki na wspomniane cele, ponieważ wystarczy ustalenie tych potrzeb jako następstwo czynu niedozwolonego (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03 listopada 2009r., sygn. II CSK 249/09, wyrok z dnia 26 lipca 1977r., sygn. I CR 143/77, wyrok z dnia 04 marca 1969r., sygn. I PR 28/69, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 08 lutego 2006r. sygn. I ACa 1131/05).

Powódka domagała się renty w kwocie 500,00zł miesięcznie począwszy od sierpnia 2013r., jako kolejnego miesiąca po wniesienia pozwu – tytułem zwiększonych potrzeb.

Biegli chirurg ortopeda oraz neurolog potwierdzili, że powódka wymaga stosowania leków przeciwbólowych oraz przeciwzapalnych, powinna być stale rehabilitowana, a nade wszystko wymaga opieki w niemal wszystkich czynnościach. Powódka podała, że bierze głównie ketonal, którego opakowanie starcza jej na około miesiąc.

Powódka nie przedstawiła szczegółowego wyliczenia poszczególnych składników renty, tj. kosztów leków, rehabilitacji i opieki, lecz zdaniem Sądu nie wymaga wiedzy specjalnej wyliczenie, że suma tych składników wykracza poza kwotę 500,00zł. Wydatki na leki przeciwbólowe i przeciwzapalne są rzędu około 100,00zł. Powódka obecnie nie prowadzi rehabilitacji, lecz powinna ją kontynuować. Podała, że godzina masażu kosztuje około 50,00zł. Masaże, przynajmniej w celu zapobiegnięcia odleżynom, wykonywane choćby raz na tydzień powodują już wydatek około 200,00zł w miesiącu. Nie można pominąć kosztów opieki. Obecnie pomoc świadczą członkowie rodziny, lecz nie niweluje to takich wydatków jako składnika renty. Przyjmując choćby pomoc po kilka, np. 5 godzin dziennie (przy toalecie porannej i wieczornej, ubieraniu, przemieszczeniu, przygotowaniu posiłków, zawiezieniu do lekarzy), przy stawce około 10,00zł/h (jako średniej stosowanej przez Ośrodki Pomocy Społecznej po odjęciu kosztów funkcjonowania tych instytucji), miesięczny koszt opieki generować może koszt nawet około 1.500,00zł (10 zł x 5 h x 30 dni w miesiącu). Kierując się innym wyliczeniem, np. zatrudnienia opiekunki w wymiarze połowy etatu za minimalnym wynagrodzeniem, koszty takiej opieki wynosiłyby około 600,00zł netto.

Powyższe zestawienie ukazuje, że żądana przez powódkę renta w kwocie 500,00zł miesięcznie wynika z wydatków, które musi obecnie ponosić, a spowodowanych doznany urazem, jest w pełni zasadna.

Wyciągając wnioski z powyższych rozważań, Sąd na podstawie art.444§1 k.c. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki rentę w kwocie po 500,00zł miesięcznie, płatnej do jej rąk do 10-tego dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności.

Powódka domagała się renty od sierpnia 2013r. W postępowaniu likwidacyjnym nie zgłosiła żądania renty. Uczyniła to dopiero w pozwie złożonym w lipcu 2013r., który został doręczony stronie pozwanej w dniu 08 sierpnia 2013r. (k.39).

W listopadzie 2013r. powódka przeszła ostatni zabieg operacyjny związany z ponownym zespoleniem kości po destrukcji poprzednio zamontowanej płytki. Powódka sama przyznała, że do listopada czuła się względnie dobrze i odczuwała poprawę. Licząc od zgłoszenia żądania renty w pozwie, termin 90 dni z art.14 ust.2 ustawy o

ubezpieczeniach obowiązkowych upływał w listopadzie 2013r. Z tych względów Sąd przyznał rentę począwszy od listopada 2013r., a żądanie za okres wcześniejszy oddalił.

Żądanie ustalenia odpowiedzialności na przyszłość Sąd ocenił jako zasadne. Proces leczenia i rehabilitacji u powódki nie jest zakończony. Pomimo upływu prawie 3 lat od wypadku, nie uzyskano pełnego zrostu kości. Niewykluczone, że w przyszłości powódka będzie wymagała dalszych zabiegów. Z tego powodu przy zastosowaniu art.189 k.p.c. Sąd ustalił odpowiedzialność strony pozwanej za skutki na zdrowiu powódki mogące wystąpić w przyszłości wskutek urazów doznanych w wypadku z dnia 12 września 2012r.

Powództwo zostało uwzględnione w części około 62% (żądane 126.000 i $500 \times 12 = 5.000$ – łącznie 132.000, a uwzględnione 82.000) oraz żądanie ustalenia.

Powódka została zwolniona w całości od kosztów sądowych (k.32). Strony były reprezentowane przez zawodowych pełnomocników ustanowionych z wyboru. Sąd przyznał tymczasowo ze środków Skarbu Państwa: wynagrodzenie za przejazd taksówką na wysłuchanie powódki w miejscu zamieszkania 255,00zł (k.115), wynagrodzenie biegłego 143,66zł (k.146), 319,70zł (k.167).

Na podstawie art.100 k.p.c. Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 3.617,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według stawek taryfowych, a w pozostałym zakresie koszty procesu wzajemnie pomiędzy stronami zniósł.

Na podstawie art.113 u.k.s.c. w zw. z art.100 k.p.c. Sąd nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 4.100,00zł tytułem opłaty od pozwu w części uwzględnionej ($82.000 \times 5\%$), od uiszczenia której powódka została zwolniona oraz 463,36 zł tytułem wydatków, tj. wynagrodzenia biegłych, które zostały tymczasowo wypłacone ze środków Skarbu Państwa. W pozostałym zakresie wobec zwolnienia powódki od kosztów sądowych nieuiszczonymi kosztami został obarczony Skarb Państwa.